

Uzsāks biotopu atjaunošanas darbus Ķemeru Nacionālajā parkā, Jūrmalā un Mērsragā

Publicēts: 11.01.2022.

[Aizsargājамie biotopi](#)

[Apsaimniekošana](#)

[Projekti](#)

Dabas aizsardzības pārvalde (Pārvalde) Ķemeru Nacionālajā parkā, Lielupes grīvas pļavās un Engures ezera dabas parka Mērsraga pļavās uzsāk lauka darbus, lai atjaunotu pļavas, purvus un uzlabotu dabiskos apstākļus piejūras mežos.

Kopumā biotopu atjaunošana plānota 40 īpaši aizsargājamās dabas teritorijās visā Latvijā. Galvenokārt darbi plānoti tajos biotopos, kuru pastāvēšana ir atkarīga no cilvēka darbības jeb apsaimniekošanas. Daudzas īpaši aizsargājamās teritorijas kalpo kā sugu migrācijas koridori, tās ir zaļās infrastruktūras kodolzonas. Līdz ar to ir svarīgi nodrošināt tajās esošo dabas vērtību saglabāšanu un apstākļus, kas ir piemēroti dažādām sugām.

☞ “Dabas saglabāšanā ir nepieciešama sistemātiska un apzināta cilvēka līdzdarbošanās, lai saglabātu specifiskas dzīvotnes un sugas, kuru dzīves vide gadsimtiem ilgi ir bijusi atkarīga no cilvēka saimnieciskās darbības vai dabas procesiem – dabiskiem traucējumiem, piemēram, uguns un plūdiem, kas mūsdienās tiek apzināti ierobežoti,” pauž Pārvaldes ģenerāldirektors Andrejs Svilāns.

Ķemeru Nacionālajā parkā (ĶNP) turpmāko divu gadu laikā plānots atjaunot un apsaimniekot kopumā 240 ha īpaši aizsargājamo dzīvotņu, tostarp, uzlabojot dzīves apstākļus arī retām un īpaši aizsargājamām augu sugām, kā bezdelīgactiņai, smiltāju nelīķei, meža silpūrenei, Igaunijas rūgtlapei un daudzām citām, kas izzūd, jo to dzīvotnes aizaug ar krūmiem, kokiem un strauji mainās vides mitruma režīms un apgaismojuma apstākļi.

Raganu purvs pēdējos 50 gados mitruma režīma izmaiņu dēļ kļuvis sausāks un vietumis pārvēršas par skraju mežu, zaudējot savu purva ainavu, jo izaugušās priedes ar labi attīstītu sakņu sistēmu un kuplu vainagu veicina ūdens iztvaikošanu, atņemot augstajam purvam nepieciešamo ūdeni. Lai palēninātu purva aizaugšanu, Raganu purvā 134 ha platībā tiks novākts blīvākais koku apaugums – nocērtot un pēc iespējas izvācot ātri augošās priedes, bet saglabājot “purva priedes”, kas pat 100-150 gadu vecumā ir pieauguša cilvēka augumā. Samazinot purva aizaugumu ar kokiem, tiks apturēta šī purva degradēšanās un atjaunosies purva ainava, kādu varēja redzēt iepriekšējos gadsimtos.

Atjaunojamo dzīvotņu sarakstā ĶNP ir arī kaļķainie zāļu purvi. Pārtraucot platību noganīšanu, meža lauces un purviņi lēnām aizaug ar krūmiem un kokiem, izspiežot no šīs dzīvotnes citas augu sugas, piemēram, rūsgano melnceri, stāvlapu, iedzeltenu un Rusova dzegužpirkstīti, purvāja vienlapi, bezdelīgactiņu, parasto kreimuli. Rezultātā tās izzūd un kļūst retas un aizsargājamas. Tā kā tās ir vēl sastopamas ĶNP Kanjera-Dūņiera-Slokas rajonā, tur plānoti šo dzīvotņu atjaunošanas pasākumi.

ĶNP senajās kāpās, kuras klāj priežu sili, ir piemēroti dzīves apstākļi retai augu sugai – meža silpurenei. Ievērojot šī auga īpašās prasības, tā augšanas vietās tiks izcirstas otrā stāva egles un blīvais pamežs un tiks veidoti atvērumi. Pēc tam, kad nocirstais materiāls būs apžuvis, visi zari tiks salasīti, sakrauti kaudzēs un sadedzināti, tā radot atsegtus augsnes laukumus, kas būs piemēroti silpureņu sēklu uzdīgšanai nākamajos gados.

99) “Lai meža silpurene varētu vairoties, obligāti ir nepieciešama atsegta augsne, kur sēklām iekrist un uzdīgt jau nākamajā gadā. Mežos, kuros ilgu laiku nav notikuši dabiskie traucējumi (ugunsgrēki, vējlauzes u.c.), parasti attīstās bieza sūnu sega un nobiru slānis. Šādos apstākļos pats augs vēl kādu laiku dzīvo, zied, bet nogatavojušās sēklas, iekrītot biezā sūnu segā, nespēj izaugt,” skaidro projekta vadītāja Inga Hoņavko.

Dzīvotņu atjaunošanas pasākumi būs redzami arī Jaunķemeros – cilvēku ļoti apmeklētā un iecienītā vietā. Ņemot vērā, ka ugunsgrēki Latvijā netiek pieļauti cilvēka rekreācijai svarīgās vietās, piekrastes meži noveco – uzkrāj arvien lielāku organisko vielu slāni, aizaug un aizēn ar lapu kokiem, krūmiem, tādējādi izspiežot no teritorijas īpaši aizsargājamās sugas, piemēram, smiltāju neļķi un pļavas silpureni, un veidojot apstākļus, kas vairs nav piemēroti saulmīļiem – augiem un kukaiņiem, kas dzīvo mežainās kāpās. Vēl viens saulmīlis ir arī maza vabolīte – sveķotājkoksngrauzis, kas spēj dzīvot tikai saules apspīdētā, biežā, vismaz 150 gadus vecas priedes mizā un nevar pārcelties uz dzīvi citur.

Jaunķemeru meža un pludmales apmeklētāji nākamajos divos gados savām acīm varēs redzēt projekta laikā veiktos pasākumus, jo tiks izcirsts biežais pamežs Jaunķemeru ceļa tuvumā, veco un lielo priežu vainaga projekcijas platībā tiks izvākti stumbrus noēnojošie koki un krūmi, kā arī vairākās vietās, galvenokārt joslā starp kāpām un mežu, turpināsies invazīvās sugas – krokainās rozes – ierobežošana.

Ārpus ĶNP – Jūrmalā un Mērsragā – lielākoties plānota pļavu atjaunošana un apsaimniekošana. Piemēram, Vecslocenes upes krastos 15 ha platībā pļavu atbrīvos no aizauguma, kā arī veiks krūmu un koku sakņu un lielo ciņu frēzēšanu, zemsedzes diskošanu, lai zālāju sagatavotu regulārai pļaušanai, tā atjaunojot ne tikai aizsargājamo biotopu, bet arī uzlabojot ainavu pilsētas tuvumā.

Līdzīgi pļavas atjaunošanas darbi plānoti Lielupes grīvu pļavu teritorijā Jūrmalā, Lielupes krastā, pie dzelzceļa tilta, kur savulaik vērtīgu pļavu teritorijā ir bijuši ierīkoti mazdārziņi. Apsaimniekotājiem īpaši izaicinoša būs kādreizējo piejūras zālāju atjaunošana Mērsragā pašā jūras krastā. Šobrīd šie zālāji ir aizauguši ar blīvām niedru audzēm, un tikai regulāra niedru pļaušana vairākas reizes sezonā var dot iespēju no jauna ieviesties un sazelt piejūras zālājiem raksturīgajiem augiem.

Vairums mitro zālāju Latvijā patlaban ir sliktā stāvoklī, jo tie ir grūti apsaimniekojami ar mūsdienu metodēm, kad nenotiek to noganīšana kā sendienās. Šo vērtību saglabāšanai jāveic regulāra un ikgadēja uzturēšana, ko visās dzīvotnēs, kas tiks atjaunotas projekta laikā, vēlāk turpinās veikt Pārvalde.

Projekta “Apsaimniekošanas pasākumu veikšana īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos biotopu un sugu aizsardzības stāvokļa uzlabošanai” (Nr.5.4.3.0/20/1/001) kopējais budžets plānots 3,52 miljonu EUR un 85% no tiem finansē

Eiropas Savienības Kohēzijas fonds. Projekta īstenošanas laiks: no 2021. līdz 2023. gadam.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

<https://www.daba.gov.lv/lv/jaunums/uzsaks-biotopu-atjaunosanas-darbus-kemeru-nacionalaja-parka-jurmala-un-mersraga>